

Sygn. akt II Ca 20/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Rajczakowski

Sędziowie: SO Barbara Nowicka

SO Aleksandra Żurawska

Protokolant: Filip Łytko

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2019 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa P. G.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku

z dnia 22 października 2018 r., sygn. akt I C 1100/18

I. oddala apelację;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda 2.700 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

(...)

Sygn. akt II Ca 20/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 22 października 2018 r., Sąd Rejonowy w pkt I zasądził od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda P. G. (...) zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty (...) od 8 lipca 2017 r. oraz od kwoty (...) zł od 7 października 2017 r.; zaś w pkt II zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda 8.599 zł, tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że bezspornym było, iż strony łączył stosunek prawny potwierdzony w polisie ubezpieczenia (...) w wariantcie „Od wszystkich ryzyk” /pełna ochrona/ oraz w wariantcie (...) Wartość 100%”, zaś sumę ubezpieczenia określono na (...) zł. Nie było sporu odnośnie tego, iż treść umowy łączącej strony wyznaczona jest regulacjami także ogólnych warunków ubezpieczenia. Bezspornym było też ziszczenie się zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną, to jest utraty wskutek kradzieży w dniu 7 czerwca 2017r pojazdu m-ki B. (...), typ (...) należącego do powoda. Bezspornym było również przy wycenie auta do ubezpieczenia posłużenie się wyceną sporządzoną 10 listopada 2016

roku przez rzeczoznawcę samochodowego H. G.. Pomiedzy stronami spór dotyczył wartości pojazdu, jaka została przyjęta dla celu określenia odszkodowania.

Rozważając tak ustalony stan faktyczny, Sąd Rejonowy stanął na stanowisku, że powództwo podlegało uwzględnieniu w całości. W ocenie Sądu Rejonowego wartość ta wynikała z umowy ubezpieczenia, zwłaszcza zważywszy na zastrzeżenie w tejże umowie stałej wartości pojazdu, co również zostało przez stronę pozwaną przyznane. Dopuszczanie dowodu na okoliczność określenia wartości pojazdu z daty zawarcia umowy nie było zatem konieczne, ponieważ wartość taką strony już przyjęły w chwili zawarcia umowy na podstawie opinii sporządzonej przez H. G., która została zweryfikowana przez przedstawiciela strony pozwanej. Zdaniem Sądu, nie stało wówczas nic na przeszkodzie, aby tę wartość ewentualnie zakład ubezpieczeniowy podważał czy korygował na etapie negocjacji warunków umowy jaka połączyła strony. Co istotne zawierając umowę ubezpieczenia powód dodatkowo właśnie wykupił wariant zachowania wartości pojazdu, co było dla niego o tyle istotne, że gwarantowało, iż wartość pojazdu to będzie właśnie wartość określona w toku transakcji zawarcia samej umowy. Sąd Rejonowy wskazał na § 3 pkt 90 owu, który stanowi, iż wartość pojazdu jest to wartość pojazdu ustalana na podstawie aktualnych na dzień ustalenia tej wartości notowań rynkowych cen pojazdu danej marki, modelu i typu z uwzględnieniem jego pochodzenia, roku produkcji, daty pierwszej rejestracji, wyposażenia, przebiegu, ilości właścicieli, wcześniejszych napraw, stanu technicznego i charakteru eksploatacji. W przypadku braku notowań rynkowych danego pojazdu wartość pojazdu ustala się metodą wyceny indywidualnej. W przypadku pojazdu fabrycznie nowego, którego nabycie jest potwierdzone fakturą VAT. Jednocześnie w punkcie 91 wartość pojazdu brutto została zdefiniowana jako wartość pojazdu uwzględniająca naliczony przy jego nabyciu podatek VAT obliczony według stawki obowiązującej dla danego rodzaju pojazdu. Analizując treść sporządzonej przy zawarciu umowy polisy Sąd Rejonowy wskazał, że wartość (...)złotych jest określana, jako wartość pojazdu z VAT. Podobnie opinia sporządzona przy zawieraniu umowy przez H. G. również operowała pojęciem wartości rynkowej brutto. Z tego względu nie można było na obecnym etapie przyznać racji stronie pozwanej, jakoby mogła ona weryfikować tę wartość pojazdu. Wartość ta została już ustalana przez strony, od tej wartości naliczona została składka, dodatkowo też powód wykupił opcję, w której nie można zmienić tej wartości w toku postępowania likwidacyjnego, czyli nie można było jej de facto też na jego niekorzyść aktualizować. Opcja ta miała zapewnić stronie ubezpieczającej, że odszkodowanie zostanie wypłacone w wysokości już określonej w umowie. Na tej podstawie Sąd pierwszej instancji przyjął, iż wartość pojazdu, na którą strony się umówiły wynosi(...) złotych i ona jest wartością bazową dla oceny wysokości odszkodowania. Jako że powód utracił pojazd wskutek kradzieży cała ta wartość stanowi zatem odszkodowanie, więc powództwo z tej perspektywy jest zasadne w całości i to z wpływem już terminu na wypłatę odszkodowania. Daty wskazane w żądaniu pozwu odnośnie odsetek są datami, w których zakład ubezpieczeniowy pozostawał w stanie opóźnienia. Strona pozwana w odpowiedzi na pozew uznała, iż ma uprawnienie do potrącenia drugiej raty składki z przedmiotowej umowy, jak również kwoty (...) groszy z tytułu polisy niezwiązanej ze szkodą. W ocenie Sądu Rejonowego, rozstrzygnięcie dotyczące składki z umowy niezwiązanej ze szkodą nie podlegało uwzględnieniu z tego powodu, iż nie zostało to poparte dowodami. W kwestii zapłaty drugiej raty składki, ocena Sądu meriti była odmienna od tej przedstawionej przez stronę powodową. Przepis § 80 umowy stanowi, że w przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki ubezpieczeniowej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej. Paragraf 73 punkt 2 wskazuje, iż ochrona ubezpieczeniowa (...)wygasa z dniem wypłaty odszkodowania za szkodę polegającą na całkowitym zniszczeniu lub utracie pojazdu. W przekonaniu Sądu ta właśnie regulacja znajdowała zastosowanie, a nie regulacja związana z przyjęciem posiadania bez utraty własności, ponieważ sytuacja, która pojawia się także w ustawie o ochronie ubezpieczeniowej, więc na przykład złomowanie pojazdu, czyli gdy znika przedmiot ubezpieczenia, ale nie jest związana ze zniszczeniem się zdarzenia ubezpieczeniowego. Ziszcza się zdarzenie ubezpieczeniowe i ten właśnie punkt 2, pozwalając przyjąć, iż ochrona ubezpieczeniowa wygasa w tym przypadku z dniem wypłaty odszkodowania. Przy czym zdaniem Sądu Rejonowego, nie można było tego stosować wprost do okoliczności postępowania, ponieważ wówczas zaniżanie odszkodowań powodowałoby niewygaszanie ochrony ubezpieczeniowej. Pojęcie „z dniem wypłaty odszkodowania” oznacza prawidłowy dzień wypłaty odszkodowania we właściwej wysokości. Wówczas, w ocenie Sądu, jest to interpretacja racjonalna regulaminu. Znika przedmiot z momentem wypłaty odszkodowania, strony nie są już związane i nie odpowiada w dalszym ciągu zakład ubezpieczeniowy, ponieważ wypełnił swoje świadczenie

wygaszając stosunek pomiędzy stronami. Dlatego też bacząc na to, że rzeczywiście zdarzenie wywołujące szkodę zdarzyło się wcześniej, przed zapłatą składki i w zasadzie to odszkodowanie powinno być wypłacone w pełnej wysokości do 8 lipca, to ten zarzut, zdaniem Sądu mógłby się okazać częściowo uzasadniony. Jednakże przyjęto, że nie jest to rolą sądu, ponieważ nie ma możliwości kalkulowania składki. Strona pozwana nie przedstawiła, w jaki sposób szczegółowo składka jest kalkulowana. Przyjęto, że co do zasady pewna część składki byłaby należna, jednakże strona nie przedstawia dowodów, które pozwoliłyby na jakąkolwiek weryfikację, w jakiej to rzeczywiście wysokości może nastąpić.

W apelacji od powyższego wyroku, strona pozwana zarzuciła naruszenie:

1. art. 824¹ § 1 kc, poprzez przyjęcie, że strony umowy umówiły się, iż w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, ubezpieczyciel wypłaci odszkodowanie wyższe aniżeli szkoda rzeczywista;
2. art. 824¹ § 2 kc, poprzez przyjęcie, że ubezpieczyciel nie ma prawa zmniejszenia sumy ubezpieczenia w przypadku ustalenia niższej wartości pojazdu;
3. § 3 ust. 90 w zw. z § 16 ogólnych warunków ubezpieczeń komunikacyjnych (...), poprzez błędną jego wykładnię i przyjęcie, że ubezpieczyciel nie ma prawa ustalenia rzeczywistej wartości pojazdu w dacie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, podczas gdy z godnie ze wskazanym zapisem umowy, był zobowiązany od ustalenia indywidualnej wartości pojazdu;
4. art. 498 § 1 kc w zw. z art. 805 § 1 kc, poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji niezastosowanie, podczas gdy pozwany był uprawniony do potrącenia nieuiszczonej składki przez powoda;
5. art. 233 § 1 kpc, poprzez uznanie, że powód udowodnił swoje roszczenie, co do zasady, jak i co do wysokości;
6. art. 217 kpc w zw. z art. 227 kpc i art. 278 kpc, poprzez nieuzasadnione oddalenie wniosku dowodowego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, podczas gdy ustalenie realnej wartości rynkowej pojazdu powoda w dacie zawarcia umowy ubezpieczenia (...), przy uwzględnieniu ogólnych warunkach ubezpieczenia wymagało wiadomości specjalnych;
7. art. 328 § 2 kpc, art. 217 kpc w zw. z art. 227 kpc i art. 278 kpc, poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których Sąd I instancji odmówił wiarygodności dowodu.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, strona skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja nie jest uzasadniona. Sąd Okręgowy opierając się na ustaleniach faktycznych dokonanych przez Sąd Rejonowy ustalił ponadto, że w wyniku postępowania likwidacyjnego strona pozwana wypłaciła powodowi kwotę (...) zł, przyjmując, iż wartość pojazdu wynosiła (...) zł. Z tejże kwoty ubezpieczyciel pismem z dnia 6 października 2017r potrącił na swoją rzecz składkę z tytułu polisy ubezpieczeniowej w wysokości (...)zł oraz składkę polisy niezwiązanej z przedmiotową szkodą w wysokości (...) zł. W zasadzie wszystkie okoliczności faktyczne / poza wartością samochodu / były między stronami bezsporne, stąd też rozpoznając apelację Sąd Okręgowy uznał je za własne. Na akceptację zasługiwały również zważenia prawne wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. W ocenie Sądu odwoławczego znajdują one oparcie w uregulowaniach umownych łączących strony z tytułu ubezpieczenia (...) w wariantcie „od wszystkich ryzyk” oraz „auto wartość 100%”.

Przechodząc do oceny samej apelacji należy stwierdzić, że zarzuty w niej podniesione nie są słuszne. Na wstępie należy podkreślić, że klauzula stałej wartości pojazdu / a taką przyjęto w umowie obowiązującej strony / oznacza dla ubezpieczającego konieczność płacenia wyższej składki ubezpieczeniowej. W zamian za to odszkodowanie winno być ustalone przy uwzględnieniu sumy ubezpieczenia wskazanej w polisie, bez weryfikacji wartości pojazdu na

dzień szkody. Trzeba też pamiętać, że to na ubezpieczycielu spoczywa ciężar ustalenia wartości pojazdu, od której uzależniona jest suma ubezpieczenia. Skoro, więc w dacie podpisywania umowy strony przyjęły wartość pojazdu w oparciu o wycenę dokonaną przez certyfikowanego rzeczoznawcę samochodowego H. G. na łączną kwotę (...) zł, to niedopuszczalnym wydaje się ingerowanie w treść tej umowy już po jej zawarciu, a co najbardziej istotne już po ziszczeniu się zdarzenia objętego ryzykiem ubezpieczeniowym. Nie bez znaczenia jest i to, że ubezpieczyciel nigdy nie wypowiedział ubezpieczonemu umowy, stąd też należy uznać, że wartość pojazdu odpowiada wartości określonej w umowie, zwłaszcza, że jak to już wyżej podkreślono strony do umowy wprowadziły klauzulę niezmienności wartości i barku redukcji sumy ubezpieczenia. Tak, więc logicznym i zasadnym jest wniosek, że w razie ziszczenia się zdarzenia objętego ryzykiem ubezpieczeniowym, powodowi jest należna z tytułu odszkodowania kwota wynikająca z umowy. Niedopuszczalnym również jest, by ubezpieczyciel zawierając umowę ubezpieczenia ustalał określoną wartość pojazdu i co za tym idzie przyjmował z tego tytułu od ubezpieczonego dodatkową składkę, a po szkodzie wycofywał się z ustalonych warunków umowy. Mając na względzie powyższe uwagi należało uznać, że Sąd Rejonowy wydając zaskarżony wyrok nie naruszył prawa materialnego, tj. art. 824⁽¹⁾ § 1 i 2 kc, a także uregulowań wynikających z ogólnych warunków ubezpieczeń. Z uwagi również na przyjęcie w umowie ubezpieczenia wartości pojazdu na kwotę (...) zł brak było potrzeby przeprowadzenia dowodu opinii biegłego na okoliczność ustalenia wartości pojazdu, stąd też Sąd I instancji nie naruszył przepisów art. 217 kpc w zw. z art. 227 i 228 kpc. Za niezrozumiały należało uznać zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc, który zdaniem skarżącej miał sprowadzać się do nieuzasadnionego uznania przez Sąd Rejonowy, iż powód udowodnił swe żądanie. Wyżej wymieniony przepis dotyczy zasady swobodnej oceny dowodów, zaś kwestie związane z koniecznością udowodnienia twierdzeń reguluje przepis art. 6 kc. Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy dokonał oceny zgromadzonych dowodów, zaś powód sprostał obowiązkowi wynikającemu z art. 6 kc.

Jeśli chodzi o zarzut naruszenia art. 328 kpc, to jest on również nieuzasadniony. W ugruntowanym orzecznictwie sądowym przyjmuje się bowiem, że zarzut ten może być usprawiedliwiony tylko w wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził Sąd do wydania określonego orzeczenia / patrz: orzecz. SN z 16.10.2009r, I UK 129/09, Lex 558286 /. Taka zas sytuacja w przedmiotowej sprawie nie miała miejsca, stąd też zarzut ten nie mógł odnieść skutku.

W końcu za bezzasadne należało uznać argumenty apelacji odnoszące się do przepisu art. 498 § 1 kc. Jeśli chodzi o kwotę (...) zł potrąconą jako składka z polisy niezwiązanej ze szkodą, to należności tej strona pozwana w żaden sposób nie udowodniła nie wskazując z jakiej polisy się ona należy i czy była w ogóle wymagalna / art. 6 kc /. Co do składki w kwocie (...) zł należnej z tytułu przedmiotowej umowy ubezpieczenia autocasco, to jak wynika ze stanowiska strony pozwanej składała ta była wymagalna już 29 maja 2017r czyli jeszcze przed kradzieżą auta. Z kolei w myśl § 73 ust. 1 pkt 2 owu ochrona ubezpieczeniowa wygasa w (...) z dniem wypłaty odszkodowania za szkodę polegającą na utracie pojazdu, zaś na podstawie § 80 owu w przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki ubezpieczeniowej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej. Tak więc rację miał Sąd Rejonowy twierdząc, że za okres od 29 maja 2017r do chwili wypłaty odszkodowania, czyli do 6 października 2017r tylko jakaś część składki stanowiącej sumę (...) zł byłaby należna ubezpieczycielowi. Sąd jednak nie mógł w tym zakresie uwzględnić zarzutu potrącenia, gdyż strona pozwana również w tym wypadku nie wykazała w jakiej wysokości składka byłaby należna, a to wobec faktu zakończenia umowy ubezpieczenia przed terminem jej obowiązywania.

Reasumując ze względów opisanych wyżej apelacja strony pozwanej jako pozbawiona podstaw musiała podlegać oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego wydano w oparciu o przepis art. 98 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc i § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporz. M.. Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r w sprawie opłat za czynności adwokackie.

(...)